

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. január 16.

15. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

Széljegyzetek

Minden politikai mozgalomnak állandó kísérő jelenségei vannak. Az eszmék érvényesülése elválaszthatatlan azoknak a férfiaknak érvényesülésétől, akik az eszmék érlelői, harcosai és hirdetői voltak. Az eszmék, a diadalmaskodó, révbé érő gondolatok motorjába azonban gyakran súlyos sleppként kapaszkodnak be olyanok, akik nem küzdöttek, nem kockáztattak, mint a politika nazarénusai, nem vettek fegyvert a kezükbe, csak vitették magukat mások munkájának gőzével, mások helytállásának sodrában, mások erkölcsi bátorságának és értelmi fölényének hajtó erejével. Amíg csak veszélyt, csak kockázatot, csak felelősséget jelentett ez a küzdelem, addig nem lehetett szavukat hallani. De amikor part felé hajtják már a bárkát a kedvező szelek, amikor a küzdelem sikert ígér, csudálatos átcsoportulás észlelhető. A küzdőknek kifáradt a karjuk és berekedt a torkuk, a várásra lovaglónak frissek az izmaik és a torkuk csengő. A zászlók után azok a karok kezdenek nyulni, amelyek soha fegyvert nem szorítottak, az „itt vagyok“-kal azok a torkok jelentkeznek lehangosabban, amelyek soha nem harsogták az „előre“-t.

A sas és az ökörszem meséje megelevenedik minden politikai fórumon. A fölényesebb bátorság, a nagyobb értelmi erő, a tudás és lelkesedés hivatottsága, az erkölcsi és politikai intaktság csak grammokat jelentenek a politika mene tekel ufarszin serpenyőjében. Ha rövid a jóhíred, told meg egy rágalmmal. És elkezd dolgozni az aliquid semper haeret bölcsesége. Hírek röppennek föl, aknák sülyednek el, tüzes taplók kerülnek a jóhiszeműek fülébe, először sugdos csak a beavatottság, aztán vádol a gyanu, végre elgáncsol a közhit, — valami mindig tapad s amit a rágalom kiizzad, a morcsár békái kinyálaznak magukból, az érvényesülni akarás végső kétségbeesése rákeni a ragyogó érdemre. Ha keresztény vagy, egyszerűen csak hire terjed, hogy a feleséged nagybátyja — hitközségi metsző volt, ha zsidó vagy, kiderül, hogy a fiad keresztény leányt akar nőül venni. Heszatlan állod a legönzetlenebb harcot, haszttalan vivod a legtisztább küzdelmet, a rágalom intuíti vébb, mint Bergson s különb feltaláló, mint Edison: ha orvos vagy klienseket akarsz, ha ügyvéd vagy, megbizatosok után törtetsz, ha tanár vagy, főigazgató akarsz lenni, ha hivatalnok vagy, előléptetés után könyökölsz. Csak a rágalmazó ment minden

önző szándéktól, ő nem akar semmit, neki nincsenek ambíciói, őt nem hevitik közéleti sikerek, ő semmi mást nem akar, mint letelepedni arra a helyre, amit a megrágalmazott tudása, bátorsága, értelmi és erkölcsi fölényességével harcolt ki. Csak kicsinyeld le a mások munkáját, rögtön megnő jelentéktelen személyed; csak gördíts akadályokat a mások munkája elé, rögtön nyilvánvalóvá válik az erőd; ha a gondolkodásod nem éles, majd éles lesz a tollad s ha az érveid némák, majd hangos lesz az ordításod. Téglával verheted a melledet, hogy te vagy a duplán kovácsolt önzetlenség s mindenki más profitéhes és üzletes, ha már sárgává tesz az irigység, hogy könyörödományokra szorulsz, amikor más megél a tiednél különb munkája megbecsüléséből.

Helyteleníteni a kezdeményezést, lekicsinyelni a munkavég-

zést, távolmaradni a küzdelem veszélyeitől, akadályokat gördíteni a harcosok útjába, — s kiszajátítani azt az eredményt amit ezer akadályon keresztül, — melyet a te közömbösséged, rosszszalásod, rágalmaid, gáncsvetésed és lekicsinylésed is súlyosabbá tettek — verekedtek ki a harcosok, ez valóban méltó osztálytevés a politika jogszolgáltatásában. Akié a munka volt, azé legyen a rágalom szennye, aki a köldökbebámulást hirdette programul, azé legyen a harc eredménye, aki csak ócsárolni és frondörösködni tudott, azé legyen a mások helytállásának és bátorságának sikere.

De ez az osztozkodás csak addig tart, amíg a közéleti morál össze tudja egyeztetni az egyéni tisztességet a politikai tisztességtelenséggel. Csak addig, amíg a politikai morált le tudják gyűrni az alacsony cselvetések és gonosz rágalmak.

Nyílt szakadás Pasics és Protics között

Davidovics kormányalakítását Lukinics házelnök akadályozta meg — Nagy harcok a demokrata-párt kiáltványa körül

Beogradból jelentik: A *Samoupravna* vasárnapi számában a radikális párt hivatalos kommunikéjét közli. A pártvezetőség ebben megállapítja, hogy a radikális párt teljesen egységes és hogy egyedül *Protics* Sztoján és *Ivanics* Momcsillo léptek ki abból, akiknek a párttal minden összeköttetésük megszakadt.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják *Protics* válaszát erre a kommunikére. Azt hiszik, hogy ezután *Protics* félretesz minden regardot és ahol csak módjában lesz, önálló listákat fog felállítani a hivatalos radikális párttal szemben.

Lukinics akadályozta meg Davidovics kormányalakítását

Beogradból jelentik: A *Novosti* hétfői száma feltűnést keltő leleplezést közöl, amely érdekesen világít rá a demokratapárt belső viszonyaira is. A lap szerint *Davidovics* Ljuba röviddel ezelőtt hosszabb beszélgetést folytatott a királlyal. Ez alkalommal a király megkérdezte tőle, hogy miért nem akart annak idején koncentrációs kabinetet alakítani a horvát blokk bevonásával.

Davidovics erre csodálkozva azt felelte, hogy ő semmit sem tud arról, hogy neki ilyen megbizást adtak volna.

A király erre közölte vele, hogy *Lukinics*, a parlament elnöke, arra a kérdésre, hogy meghívja-e *Davidovics*-ot, azt felelte, hogy *Davidovics* már kijelentette, hogy nem akar koncentrációs kormányt alakítani és helyette *Radovics* meghívását ajánlotta.

Ezért határozta el magát a király arra, hogy *Pasics*-nak szabad kezét ad választási kormány alakítására.

A »Novosti« szerint ebből a beszélgetésből kiderül, hogy *Lukinics* *Pribicevics*-sel egyetértve rosszul informálta a királyt, csak hogy megakadályozza *Davidovics* megbízását.

Viharos ülés a demokrata-pártban

Beogradból jelentik: A demokratapárt főbizottsága hétfői ülésén foglalkozott a választókhöz intézendő kiáltványával. Az ülésen *Kumanudi* és *Sumenkovics* is külön kiáltvány tervezetet terjesztettek elő. A *Tribuna* szerint *Kumanudi* nyilatkozattervezete hangsúlyozza, hogy a párt továbbra is eddigi programja alapján áll és kitart az alkotmány mellett. *Sumenkovics* tervezete viszont azt hangsúlyozza, hogy a pártnak a horvátokkal minél előbb meg kell egyeznie.

Sumenkovics javaslatának felolvasása közben *Pribicevics* hívei olyan lármával tiltakoztak, hogy az ülést eredmény nélkül félbe kellett hagyni.

A »Tribuna« szerint ezután a demokraták két kiáltvánnyal lépnek a választók elé, sőt a legtöbb helyen két listával is fognak fellépni.

Más hírforrás szerint viszont már megvan a megegyezés a kiáltvány dolgában és azt két nap mulva 30.000 példányban bocsájtják ki.

A radikális választási vezérkar

Beogradból jelentik: A radikális párt főbizottsága a választási agitá-

ció vezetésére szűkebb akció-bizottságot választott. A bizottság tagjai lettek: *Trifkovics* Marko, *Jovanovics* Joca, *Miladinovics* Zsarko, *Odavics* Riszta és *Makszimovics* Bozsa.

A bizottság összetételéből politikai körökben arra következtetnek, hogy *Pasics* meg akarja akadályozni azoknak a képviselőknek hivatalos jelölését, akik *Protics* titkos hívei közé számítanak.

A radikálisok Szlovéniában

a *Tribuna* szerint napról-napra erősödnek. Rövidesen Ljubljanában új pártlapot alapítanak. Remélik, hogy egész Szlovéniában két mandátumot is szerezhetnek.

A szlovéniai lapok nem osztják a beogradi radikális körök optimizmusát és pártkülönbség nélkül azt írják, hogy a radikálisoknak semmi kilátásuk sincs a sikerre. Legjobb mutatója ezt annak a gyűlésnek a fiaskója, amelyet *Zsupavics* tárca nélküli miniszter a napokban akart Ljubljanában megtartani.

Hribar szlovéniai királyi helytartó hétfőn Beogradba érkezett. Utja a választási agitációval van összefüggésben.

Két új községet kap a suboticei kerület

Beogradból jelentik: Az állami tanács legutóbbi ülésén annak a két községnek járási beosztásáról tárgyaltak, amelyek a bácsalmási járás kiürítése után jugoszláv területen maradtak. Ez a két község együtt egy választási járást alkot, kétséges volt azonban, hogy melyik választási kerülethez, a somborihoz vagy a suboticeaihoz fogják őket csatolni. A végleges döntést ebben a kérdésben elhalasztották, valószínűbb azonban, hogy a suboticeai kerülethez fogják ezeket a községeket csatolni.

Kiujaltak a komitációs bandaharcok

Beogradból jelentik: A déli határok mellől megint számos bolgár és albán banda betörést jelentenek. *Stip*-nél nagyszámú bolgár komitációs banda tört át a határon. A csendőrség csak hosszabb harcok után tudta a komitációs csapatokat az országból kiszorítani. *Sztrumicánál* a Popac felé vezető országúton meggyilkoltak a komitációs egy parasztot, mert vonakodott belépni a bandába. *Kocsanendél* két parasztot elhurcoltak, akiknek szörnyen megcsontott hulláit később az erdőben megtalálták. *Kucevonul* az albán határon jött be egy nagyobb banda és több falut megtámadtak és kifosztottak. A lakosság a határőrség megerősítését követeli. A novipazári Szandzsákból is több bandabetörés hírére hozták.

A minduntalan kiújuló bandamozgalmak a hatóságokat fokozottabb határvédelemre készítetik.

Ellentétek a szubotikai demokrata-pártban

A Davidovics-féle frakció híveinek mozgalma

Már hirt adtunk azokról az ellentétekről, amelyek a subotikai demokratapártban robbantak ki. Munkatársunk a pártszakadással is fenyegető ellentétek ügyében felvilágosítást kért a demokratapárt vezetésének egyik tagjától, aki az ellentétekről úgy nyilatkozott, hogy azok nem olyan súlyos természetűek, hogy nem volnának áthidalhatóak.

A pártvezetőség részéről elhangzott nyilatkozat szerint *egyelőre még nincsen szó a demokratapártban a jelölésekről* és így nem e körül merültek fel az ellentétek. A párt vasárnap csak az egyes választási körzetek szervezőbizottságát alakította meg és ez alkalommal került hevesebb vitára a sor. A míg ugyanis a pártvezetőség a IV. kerületi szervezőbizottság elnökéül *Matics Ivó dr.-t* ajánlotta, addig a IV. kerületi választók *Setyerov Szlavko* elnökségét követelték. Mivel azonban a párt vezetősége ragaszkodott eredeti javaslatának elfogadásához, így a IV. kerületi demokraták kivonultak az értekezletről, ami után a pártvezetőség érvényre juttatta akaratát.

A demokratapárt vezetőségének az az álláspontja, hogy a csekély számú IV. kerületi választó ellenzéki magatartása csak átmeneti lesz és *sikerülni fog az ellentéteket áthidalni*, úgy hogy nem kerül sor pártszakadásra.

A vasárnapi pártértekezletről testületileg kivonult IV. kerületi demokrata választók véleménye és felfogása merőben ellentétes. Mint értesülünk a nem nagy jelentőségű kérdésben kiobbant ellentéteknek az indítóoka mélyebben keresendő. Nem személyi kérdéssről van csupán szó, hogy *Matics*, vagy *Setyerov* képviselő legyen-e egyik kerület szervezőbizottságának elnöke, hanem ez a két név a demokratapárt két frakciójának harcát jelenti, a mely ilyenképpen érezteti a hatását már a subotikai demokratapártban is. Amíg ugyanis *Matics Ivó dr. or-*

szágyulési képviselő a demokrata-pártnak *Pribicsevics-féle* centralista szárnyhoz tartozik, addig *Setyerov Szlavko* képviselő a *Davidovics* frakciónak a híve, amely tudvaleg a horvátokkal való megegyezést kívánja. E két frakció harcának kezdetét jelentik a vasárnapi értekezleten megnyilvánult ellentétek, amelyek a subotikai demokra-

tapártszervezetben komoly aggodalmakat keltenek, mert ha már a szervező bizottságok megalakítása ilyen súlyos ellentétekre ad okot, úgy *nincsen sok kilátás arra, hogy egységes listával mehessen a subotikai demokratapárt a választásokba.* A pártvezetőség minden lehetőleg megtesz az elégedetlenek leszerelésére.

Visszamenőleg róják ki a felemelt vámokat

Ujra drágít az állam

Néhány nappal ezelőtt a pénzügyminiszterium kommuniké adott ki, amelyben óvatosan előkészíti a közönséget a behozatali vámtarifára, illetve az ugynevezett „vám-ázsio” fölemelésére. A kommuniké szerint a pénzügyminiszteriumban konferencia volt a kereskedők bevonásával, amelyen az érdekelt gazdasági körök véleményének meghallgatása után határozták a vám-ázsio fölemelését. Sikerült azonban — fűzi hozzá a kommuniké — a fölemelésnek olyan módját megállapítani, amely elejét veszi a behozott árucikkek megdrágításának.

E kommuniké után — amint várni lehetett — tényleg bekövetkezett a vámtételek fölemelése. Amint ma megírtuk, január 15-ikétől kezdve a pénzügyminiszterium a behozott cikkek vámdíjának ázsioját az eddigi 600 százalékról 900 százalékra emelte föl. Eszerint az aranyértékben kirótt behozatali vámok alapösszegének eddig számított kétszeres értéke helyett a *tízszerez* értéket kell papirdinárban kifizetni, ami a behozatali vámok 43 százalékos fölemelését jelenti. A bejelentett vámdrágítás életbeléptetése után azonban még mindig homályos az a mód, amelyet a kommuniké a drágulás elhárítására kilátásba helyez, — sőt valószínű, hogy mindvégig homályos s marad. A vigasztaló kijelentés ennére is megállapítható ugyanis,

hogy ez a vámfölemelés lényeges mértékben megdrágítja a behozott árucikkeket — nemcsak azokat, amelyeket ezután importálnak, hanem azokat is, amelyeket már régóta még a régi alapon elvámoltattak és raktárukba szállítottak a kereskedők.

Ehhez a drágításhoz egyébként lényeges mértékben hozzájárulnak a vámhivatalok is, amelyek fokozott tulbuzgóságukban visszamenőleg is felszámítják a felemelt ázsiojt. Sok cég ugyanis már pénteken és szombaton elvámoltatta — vámkifejezéssel élve „taksáltatta” a — külföldről beérkezett árut és hétfőn már csak át kellett volna vennie a már szombaton elvámolt árut. A vámhivatalok azonban csak úgy voltak hajlandók kiadni az árut, ha a tulajdonosuk a felemelés folytatás előállított különbözetet is kifizetik. *Igy több cég százezrekre menő különbözetet volt kénytelen kifizetni* azért, mert szombaton technikai okokból nem hozathatta el áruját.

Az érdekelt kereskedők sérelmesnek tartják a visszamenőleges elvámolást, mert a rendelet *kifejezetten csak január 15-én lépett életbe*, a különbözet felszámítása a mai szombaton „taksált” áruk után tehát teljesen jogtalan. A vámhivatalok tulbuzgóságából megkárosított kereskedők emiatt az illetékes vámfelügyelőségekhez fognak panaszukkal orvoslásért fordulni.

Felfüggesztették

a novisadi rendőrfőkapitányt

Novisadról jelentik: *Stefanovics* Zsarkó dr. polgármester hétfőn felfüggesztette állásától *Banyanin Jován* rendőrfőkapitányt.

Az egész városban nagy feltűnést keltő felfüggesztés a polgármester kijelentése szerint azért vált szükségessé, mert *Banyanin Jován* rendőrfőkapitány hivatali működésében szabálytalanságokat követett el és mert a magánéletében olyan viselkedést tanúsított, amely nem volt összeegyeztethető felelős, közéleti állásával. A rendőrfőkapitány ellen — aki sokszor napokig be se nézett hivatalába — szabálytalanságok miatt nemrégiben két fegyelmi eljárást indítottak, amelyek most vannak elintézés alatt. A felfüggesztésre azonban közvetlenül az adott indokot, hogy a rendőrfőkapitányok, a kik *Banyanin Jován* hivatali mulasztásai miatt eredményesen nem tudtak dolgozni — a napokban deputációt menesztettek a főispánhoz, akinek kijelentették, hogy kénytelenek lesznek lemondani állásukról, ha a rendőrséget továbbra is a rendőrfőkapitány vezeti.

A főispán a felfüggesztett rendőrfőkapitány teendőinek ideiglenes ellátásával *Gyorgyevics* rendőrfőkapitány-helyettest bízta meg.

A szubotikai színház államosításáért

Küldöttség kéri Beogradban a subotikai színháznak állami kezelésbe vételét

A subotikai szláv színház sorsa még ma is, a színi szezon második felében kétséges. A subotikai színház városi színház ugyan, azonban a színházvezető a kormánytól kötött szerződést és egyéb ügyekben is a közoktatásügyi minisztérium hatáskörébe tartozik.

Ugy a város, mint a színtársulat részére kényelmetlen volt az az eddig fennállott bizonytalan helyzet. Miután pedig a színtársulatnak és a város tanácsának is az az álláspontja, hogy a színház sorsa jobban van az esetben biztosítva, hogyha áll-

A karacsi harangok

Írta: *Sebesi Samu*

A karacsi hívek nem jártak a templomba. Még vasárnapokon is egykét vén asszony szipogott a karzat alatt, miközben az oruk alá tartották a muskátli meg a majoranna illatos leveleit. Mányón azonban még hétköznapon is többen jártak az Ur házába, mint Karacson vasárnap. Pedig a karacsi tiszteletes híresebb volt, mint a mányói s Karacson a kántorból is kacskaringósabban szárnyalt ég felé az ének, mint Mányón. A tiszteletes ur mégis szinte üres padoknak dörögte, hogy »jaj tinéktek, akik hitetlenek vagytok, — jaj tinéktek, akik elfordítjátok orcáitokat Isten házából...?»

A tiszteletes ur talán magától rá se jött volna, hogy mi okozza Karacson a gyülekezet megfogyatkozását, ha kurátor uram bölcsességét nem gyújt szövétneket a homályban, — mikor asszongya: »Nem jönnek, mer' nincs, ami hívogassa. Bezzeg Mányón szépen csöngnek-bungnak. Ott a nagy háboru csak az egyik harangot emésztötte meg, de nálunk mind a kettőt! Ott mikor a katonapatró megjeleni a harangokért, Csüpké Rózsi jól a szemük közé nézett s asszongya: Viszitek az apátok lelkit. Bár az egyiket, — de a másikat tudom nem! Nekünk is kell, aki délebédre szóljon, — aki a templomba hívogasson s aki elsirasson. De mikor mondta, nem a csipőjére

rakta a kezét, hanem a káplár katonára nyakát ölelte köröszül, úgy, hogy az orcájuk összeemelegedett. E már beszéd vót. Meg is értötte a káplár. Nem vitte el a nagyobbik harangot s ehöz még a tavaly megvöttök a kisebbiket. Szólnak is azok most olyan gyönyörűen, — hívogatták a gyülekezetet olyan istenesen, hogy a vak is eltapogat, a nyomorék is elsántikál a templomba. Hát, akit Karacsrul Mányóba csalogat a hangjuk. — Mer' ide hallik, ha tiszta az idő. Akkor is, ha Mányó felől fu a szél. Elcsalogatták má' a harangozókat is, Józsa Estánt. Pedig embör lögyön, aki úgy tud harangozni. Están sógor kezeibe vigan buzgókodik a harang, ha templomba hívogat és keservesen kong-bong, ha hallottat sirat. Van is becsülete Mányóba. Azér' mönt el innet, mer' nem tud harangszó nélkül ülni. Asszongya: harangszó nélkül süketnéma a falu. Meg aztán harangszóval adja ki magából az érzését is. Están sógor a templomba harangozza az egész gyülekezetet, — a határról pedig elharangozza a jégesőt. Azér' nem ad Isten öszöntfölsége betegségét Mányóba s jégesőt az odaváló határra. De rólunk megfelleitkezett, hogy nem jár a népünk szönt házába. Nem, me' nincs harang. Csak egy rossz vasat kongat egyik-másik a toronyba'. Azt is »istenfizessé» ért. Azé' jár itt a forróbetegség, a torokgyík, meg a jégeső. Mü csak Hess Ármáry urnál vagyunk bébiztosítva életre s gabonára.

— Hersch Ármán, kurátor uram, — javította ki a tiszteletes.

— Hess, Hess. Ugy mondom, de a népség Ármány urnak hívja... De keveset értünk véie, mert a gabonát, akit a jég elpusztított, nem igön fizetgették s azt se, akit az Isten elvött. Bezzeg Mányón nem jár se nyavalya, se jégeső...

— Értem, kurátor uram, értem. Hát belejárunk, hogy itt is harangok legyenek! Bele is jártak. A presbiteri gyűlés megszavazta. A költséget kivetették a falura s nem telt bele egy hónap, a karacsi toronyban két harang csengett-bongott és hívogatta templomba a híveket. De ezért-e? mivel már elszoktak a templomjárástól, vagy más ok miatt, csak félig-meddig telt meg a templom. Szóvá is tette a pap:

— No kurátor uram. Most süsse ki, hogy mi a baj?

— Mi vóna? Csak annyi, hogy nem Están sógor huzza a harangot. Nem ért ahhoz akárki. Egynémely úgy huzza, mintha félre verné. A másik csak immel-ámmal. De Józsa Están sógor... no mikor a' huzza, megérzi az embör, hogy a haragnak lelke van. De nincs baj. Beszéltem a napokban Estánnal. Mondá, hogy félfülhegygel hallotta már a karacsi harangokat. Mindjárt is kedve szottyant hazatérni. Azért is, hogy itt született, de továbbá azért is, hogy a harangokat keze alá vögye. No azt akkor meg lehet hallgatni.

Nemsokára Józsa Están csakugyan ott hagyta Mányót. Hazatért a falujába és ismét elfoglalta a harangozó állást. Vasárnap — amikor Están sógor először teljesítette kötelességét — kurátor uram ünneplőbe öltözött. Térdig érő csizmáját kikenete fekete sótalán hájjal, nyakára tekerde a fekete selyem nyakravalót, új kalapiját a kis rezes tükör előtt illesztette a fejére és olyan elégedett arccal lépett az utcára, mitől még a vén redők is elsimultak frissen beretvált ábrázatán.

Hát amikor megkondultak a karacsi harangok! Ugyancsak feszesen lépegetett. Még a csizmája is kevélyen reccsent... A falu népe a kapuk előtt állingált. Kurátor uram minden csoportnál rövid pihenőt tartott:

— Halljátok embörök. Halljátok meg mindnyájan! Ilyen szépen még soha sem szóltak a harangok, Isten öszöntfölségének imádsására hinak. Están sógor huzza. Están sógor kezében a harang a szívetekhez szól. Mind ott lögyünk, ahova a harang szózatja hívogat. Igaz-e Márton koma?

— Igaz a! mondja Márton. Kiveszi a pipát a szájából és tisztességen köpik, mivel annyiba hagyja a dohányzást és többekkel együtt a templom felé lépeget. Kurátor uram tovább folytatja a szót:

— Csak most érezzük igazán atyafiak, hogy a harangunk Istenhöz vezéröl, akitől sokan eltávoztak.

ni kezelésbe kerül, ezért a kormánytól kérni fogják a színháznak államosítását.

Ennek érdekében kedden reggel Pletikoszits András dr. főispán-polgármester vezetésével küldöttség megy Suboticáról Beogradba, amelyben részt vesz Manojlović János dr. országgyűlési képviselő, Dinulović szinigazgató és a szinügyi bizottság egy kiküldöttje. A küldöttség kéri fogja a közoktatásügyi minisztert, hogy a suboticiai színházat vegye át az állam és az eddigi szubvención kívül utaljon ki a kormány a színház részére további állami segítyt.

A terv szerint a színházat állami kezelésbe való vétele után is támogatni fogja a város azonban nem olyan mértékben, mint eddig, mert ezideig a pénzbeli támogatáson kívül a városi tanács ingyen adta a szintársulatnak a színháztermet, a fűtést, világítást és a zenekart. Ha azonban a közoktatásügyi minisztérium eleget tesz a suboticiai küldöttség egyrészétől, a színház pedig biztosabb anyagi alapon fog nyugodni.

A választói lista kiigazítása Beeskereken

A beeskereki törvényszéki elnök nyilatkozata

Beeskerekről jelentik: A beeskereki Magyar Párt 1040 szavazó kérvényét nyújtotta be a városi főjegyzőnél, a választói névjegyzékbe való felvétel iránt. A Német Párt részéről 1015 ilyen kérvényt nyújtottak be.

A Bácsme gyei Napló tudósítója kérdést intézett Jovanović Bogdán dr. beeskereki törvényszéki elnökhöz, a magyarok választójoga ügyében. Jovanović Bogdán a következőket mondotta:

Január 6-ika után csak hivatalból történhet a kiigazítás. Amennyiben a január 6-ig benyújtott kérvényre valamely választót nem vettek fel a névjegyzékbe, az ellen panasszal lehet élni a törvényszéknél.

A január 6-ika utáni, hivatalból történő kiigazítások elbírálása, — éppen mert hivatalból történnek, —

tak. Azér' járt itt nyavalya, jégeső. De térjete meg, hogy üdvözüljök. Az áldott ég megbocsát a megtérő bűnösnek. Nem kerül már Karacs, Sodoma és Gomora sorára... Haj be szépen szólnak! Huzzad Están sógor!

Az asszonyok is már mondogatják, hogy bizony igaza van kurátor uramnak. Szöbben szólnak a harangok, ahogy Józian Estók huzza. Még buzgóság szállja meg az embört, amikor hallja. Egyik ember a másiktól szégyelte volna, hogy visszahuzódjék a templomtól. Meg aztán szó, ami szó, a harangok is ösztönözték a híveket, akik nagy csoportokban indultak az Ur házába.

Ekkor érkezett a vasúti bakterház felől egy kocsi. Hersch Ármín biztositási ügynök ült benne. Leszállt és szóba állott kurátor urammal:

— Itt leszek a fogadóba. Meg kell újítanunk a biztositási szerződéseket.

— Nem állunk bé többet — mondotta a kurátor. Azután csak gondolta, hogy »ugyse igón fizetgetők«. Végre megint hangosan mondta: — Biztosítva vagyunk!

Ármány ur kíváncsian kérdezte: — Ugyan hol?

A kurátor az égre mutatott: Ott! Adjon Isten!

Están sógor bekondította a harangokat és kurátor uram nagy sokaság élén, gangosan lépegetett az Isten háza felé.

rtartozik a törvényszék hatáskörébe.

A január 31-ig, a névjegyzékbe fölvetett választók feltétlenül résztvehetnek a március 18-iki választásnál, mert a törvény szerint csak abban az esetben nem vehetnének részt a választásnál. A törvény különben eről elég világosan intézkedik.

Olaszország jegyzéke a rapallói szerződés ratifikálásáról

Mussolini hivatalosan megcáfolja az olasz-magyar megegyezést

Beogradból jelentik: Sumonte márki beogradi olasz követ hétfőn átadta Nincics külügyminiszternek Mussolini jegyzékét, amelyben az olasz miniszterelnök közli, hogy a rapallói, illetve santa-margheritai jugoszláv-olasz szerződés ratifikálása Olaszország részéről rövid időn belül meg fog történni. A parlament jóváhagyását a jegyzék szerint Mussolini európai formlitásnak tartja, mert a jóváhagyás már előre biztosítva van.

E közlés mellett Mussolini a jegyzékben kifejezetten megcáfolja azokat a híreket, amelyek az Olaszország és Magyarország között létrejött titkos megegyezésről elterjedtek. Mussolini újabb jegyzékének

hatása alatt a külügyminisztériumban kedvezően itélik meg a SHS királyság és Olaszország között fennálló viszonyt és biznak abban, hogy a rapallói szerződés ratifikálását minden nehézség nélkül sikerül Mussolininak az olasz parlamenttel elfogadtatni. A ratifikálás után hamarosan meg kell történnie a dalmáciai harmadik zóna kiürítésének. Ezt a feltevést megerősíti Duca román külügyminiszternek Mussolinival való találkozása is. A román külügyminiszter kijelentette, hogy az Olaszország és a kisantant között fennálló viszony a legkedvezőbbnek tekinthető, hogy Olaszország békés szándéka nyilvánvaló.

Átadták a magyar kormánynek az antant demarsát

A magyar kormány válasza Magyarország békés szándékait hangsúlyozza

Prágából jelentik: A csehszlovák sajtóiroda Budapestről jelel, hogy szombaton este a kis- és nagyantant követi együttes lépést tettek a magyar kormánynál az izgatások és határkonfliktusok ügyében, amelyek az utóbbi időben a román határon lejátszódtak.

A kisantant követi nevében Stirzea román követ kijelentette a magyar külügyminiszternek, hogy Magyarországon hosszú idő óta állandó izgatásokat türnek meg a szomszéd államok és a békeszerződések ellen. Az utolsó hetekben az agitáció erősen fokozódott és az ellenséges nyilatkozatok úgy a parlamentben, mint a gyűléseken és a sajtóban is feltűnően megszorodtak. A magyar közvéleményt a legnagyobb mértékben felizgatták, ez az állapot pedig a szomszéd államok lakosságát nyugtalanítja. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a magyar kormány határozott formában szüntesse be ezeket az uszításokat, amelyek különben olyan következményeket vonnának maguk után, amelyekért a magyar kormányt kellene felelőssé tenni.

A nagyantant követi egyidejűleg a következő írásbeli figyelmeztetést nyújtották át a magyar külügyminiszternek:

Miniszter Ur! Kötelességünknek tartjuk, hogy felhívjuk Excellenciád figyelmét azokra az eseményekre, amelyek rövid idővel a magyar-román határkonfliktus előtt lejátszódtak és amelyek annak előidézéséhez hozzájárulhattak. A múlt év december 10-ike óta a román határ mentén fekvő magyar községekben nagyobbrányú gyűléseket és tüntetéseket szerveztek, amelyek irreverent határokatat jogadtak el és a békeszerződések megsértésére izgattak. Ezáltal feltűzelik a lakosság hangulatát, másrészt az ilyen felhívásoknak a szomszédos államokban provokatív hatásuk van. Nem kételkedünk benne, hogy Miniszter Ur elismeri, hogy a magyar kormány szándékai ha-

mis megítélésének elkerülése végett szükséges, hogy ezt a propagandát lehetlenné tegye és hivatalos nyilatkozattal bebizonyítsa, hogy a magyar kormány elítéli ezeket a tulkapásokat, amelyek a szomszédállamokkal fennálló viszonyra és Magyarország nyugalmára csak ártalmasak lehetnének. Három kormányunknak amaz igyekezetétől vezéreltetve, hogy Magyarországgal a jó megértést és békét fenntartsuk, bátorodunk Önt a mai helyzet veszedelmes voltára figyelmeztetni.

A jegyzékét Franciaország, Anglia és Olaszország képviselői írták alá és Castagnetto herceg olasz követ adta át Daruvdry külügyminiszternek. Az olasz követ a jegyzék szövegét szóbelileg is közölte a külügyminiszterrel.

Daruvdry külügyminiszter a kisantant tiltakozására azt válaszolta, hogy a gyűléseken tett kijelentések túlzottan nagy fontosságot tulajdonítanak. Elismerte, hogy az utóbbi időben történtek ilyen kijelentések. Megjegyezi azonban, hogy Magyarországon nincs sajtócenzúra és a gyűléseken is szólásszabadság van. A magyar kormány tehát nem tud ezekkel az agitációkkal szemben elég erőlyesen fellépni. Biztosítja azonban a kisantant követit, hogy a magyar kormány teljes békés szándékkal vannak. Kijelentette, hogy már a kisantant beavatkozása előtt megtette a magyar kormány a szükséges lépéseket a közvélemény megnyugtatóására és a jövőben is ilyen magatartást fog tanusítani.

Párisból jelentik: Magyarország párisi követe vasárnap megjelent a külügyminisztériumban és kijelentette, hogy a Magyarország háborus előkészületeiről elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Mussolini nem tárgyal Friedrichhel

Rómából jelentik: Mussolini ama kijelentése után, hogy Olaszország

és Magyarország között nincs semmiféle megegyezés. Friedrich István volt magyar miniszterelnök táviratot intézett Mussolinhoz, hogy adjon neki alkalmat találkozásra. Mussolini Friedrichnek ezt a kívánságot visszautasította.

Az antant-követek újabb tárgyalásai Daruvdrynál

Budapestről jelentik: Daruvdry külügyminisztert hétfőn délelben felkeresték Anglia, Olaszország és Csehszlovákia budapesti követi és háromnegyed óra hosszat tanácskoztak a külügyminiszternél. Politikai körökben ezt a látogatást összefüggésbe hozzák azzal a jegyzékkel, amelyet Castagnetto herceg olasz követ a nagyhatalmak nevében át nyújtott. Megállapítják politikai körökben, hogy a jegyzék szövege teljesen megfelel annak a szövegnek, amelyet a csehszlovák sajtóiroda publikált.

A magyar kormány a demarsról

Budapestről jelentik: A kormány részéről tett kijelentések megállapítják, hogy az antant jegyzéke, valamint a kisantant szóbeli közlése nem a határcidensekre vonatkozik, hanem a magyar kormánytól azoknak a népgyűléseknek a betiltását kívánja, amelyeket az utóbbi időben a határ közelében fekvő községekben rendeztek. A határcidensekről a jegyzék nem is emlékezhetett meg, mert megállapítást nyert, hogy magyar részről provokáció nem történt. Ha lett volna provokáció, úgy a jegyzék bizonyára nem mulasztotta volna el ezt felemlíteni és erről a kisantant szóbeli közlése sem feledezett volna meg.

A választói névjegyzéket újból össze kell állítani Suboticán

A magyarok választójoga felől már csak a suboticiai városházán uralkodó tájékozatlanság nem szűnt meg azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket a város részéről Orsics Lázár főjegyző folytatott Beogradban. Orsics főjegyző vasárnap már visszaérkezett Suboticára és referált Pletikoszits András dr. főispán-polgármesternek beogradi tárgyalásainak eredményéről.

A Bácsme gyei Napló munkatársa beszélgetést folytatott Orsics főjegyzővel a Beogradban elért eredményekről. A főjegyző a listák új összeállítására kapott utasítást. Suboticát ugyanis legutóbb két választási járásra osztották fel. A választói névjegyzék összeállítása alkalmával azonban Subotica még egy választási járás volt és eszerint készült is a választói lista. A névjegyzékben eszerint úgy a belváros, mint a kültelek és tanyák választói egy járáshoz tartozóknak vannak feltüntetve. Miután az új beosztás szerint az egyik választási járást az I—VIII kerület alkotja, a másikba pedig a szőlők, ugarok és tanyák tartoznak, ezért az új beosztás szerint újból el kell készíteni a választói névjegyzéket is. Erre vonatkozó utasításokat kapott Orsics főjegyző Beogradban és ezeknek alapján nyomban megkezdi a választói névjegyzék egybeállítását úgy, hogy az csak némi késéssel lesz a törvényszékhez be terjeszthető.

A napokban már megkezdik a választói névjegyzék hivatalból való kiigazítását, még pedig egyelőre a városnak rendelkezésére álló saját adatai alapján. Ilyeneknek

tekintendő elsősorban az adófizetők jegyzéke és miután az eredeti névjegyzéket is ezen adatok szerint állították össze, a hivatalból való kiigazítás nem jelentene lényeges változásokat a választói névjegyzékben, ha a magyarokat nem vennék fel pótlólag. Miután azonban nem lehet tovább kétséges, hogy a magyarokat is felveszik a választók névjegyzékébe, az új névjegyzék összeállítása már csak a névjegyzékek tökéletes kiigazításával történhetik meg.

CIRKUSZ

●●●

Melyik dokornak van hát igazza?

Széles körökben nagy nyugtalanságot és őszinte részvétet kelt a mindannyiunk által nagybecsült, korszeretben álló dr. Magyar Választójogh állapota. Mint ismeretes, illusztris kitűnőségünk több mint négy évi távollét után visszaérkezésben volt hozzánk, utközben azonban kitérte a lábát. Most a dr. Nincsics-féle klinikán fekszik. A baleset oka, hogy a március 18-ikára kitűzött országos képviselőválasztások híre sebbel-lobbal körünkbe igyekezett, azonban az idevezető utak olyan rossz karban vannak tartva, olyan titokzatosak és olyan kanyargósak, olyan rosszul vannak megvilágítva, hogy minden törekvése kátyuba akadt, az utolsó fordulónál, illetve fordulónál aztán teljesen felvonult és végzetes halasztást szenvedett. Ez a halasztás oly nagymérvű volt, hogy azóta nem tud fel-tápázkodni. Állapotáról a legellen-tétebb hírek vannak forgalomban. Az ember igazán nem tudja, mit gondoljon. Ahány lap, annyiféle jelentés, ahány orvos, annyiféle vélemény. Egyik szerint a betegség a közbejött komplikációk miatt rendkívül súlyosra fordult, a másik meg azt hangoztatja, hogy nem kell félni, egészen könnyű, egészen közönséges kis balesetről van szó, mindössze annyi történt, hogy dr. Magyar Választójogh a járatlan uton megütötte kissé a bokáját, de ez már gyakran megtörtént vele.

Egyébként megnyugtató az aggodókat: a beteget a legkiválóbb orvosok veszik körül, akik bizonyára mindent elkövetnek, hogy segítsenek szegényen. Néhány éppen most érkezett orvosi jelentést sietve idebigyesztünk tehát:

I.

A beteg állapota változatlan. Bizom a beteg egészséges szervezetében és főleg bizom európaszerte elismert praxisomban, hogy sikerül talpraállítani. A napokban dr. Patics elnöklésével konzilium lesz, addig nem nyilatkozhatok bővebben.

dr. Nincsics
bel. illetve külgyógyász

II.

A beteg állapota reménytelen.

dr. Balkán, dr. Pravda és dr. Vreme

III.

A beteget feltétlenül meg kell operálni. Ha meg is marad, nem lesz se keze, se lába.

dr. Pribicevics

IV.

A betegnek még sokáig nem szabad elhagyni a szobát. Március végéig semmiesetre sem.

Dr. Vajdasági Demokrata

V.

A beteg nem is beteg. Csak egy kis levegőre van szüksége, és jó bánásmódra. Az a baja, hogy sok a doktor.

Dr. Gráber László
kezelőorvos.

VI.
A betegnek radikális kurára van szüksége.
Dr. Radikális Párt

VII.
Ugy kell neki! Miért fut mindjárt doktorhoz. Én tudtam volna segí-

teni rajta — egy kis ráimádkozás-sal.

Délbácska
Javasasszony és kuruzslónő

VIII.
Adják ki a beteget háziápolásra.
Magyar Párt
mint szülő.

Felelőtlen elemek garázdálkodtak hétfőn este Novisadon

Százhusz magyar és német cégtáblát törtek össze

Novisadról jelentik: A nemzeti türelmetlenség sajnálatos incidensekre adott ismét alkalmat hétfőn este Novisadon. Ismeretes, hogy a nacionalista szervezetek már régebben akciót indítottak a nemszláv cégfelirások ellen és az akció következtében a novisadi kereskedők egyesülete úgy határozott, hogy minden kereskedőnek saját belátására bizza, hogy el akarja-e távolítani a magyar és német cégtáblákat, vagy sem.

A kereskedők nagyrésze el is határozta, hogy eltávolítja a nemszláv cégfeliratokat, azonban eddig ez a legtöbb helyen még keresztülvihetetlen volt az idő rövidsége miatt. A nemzeti türelmetlenségben tobzódók azonban nem voltak tekintettel erre a körülményre, hanem hétfőn este összetörték majdnem minden olyan cégtáblát, amelyen nemszláv felirások voltak.

Hétfőn este fél tíz órakor felelőtlen elemek vonultak végig a városban és százhusz magyar és német felirású cégtáblát szerelt le az üzletekről és valamennyi cégtáblát pozdórává törte. A járókelők a legnagyobb izgalommal szemlélték a felelőtlen garázdálkodókat és az utca hamarosan elnéptelenedett.

A garázdálkodásba végre a rendőrség is beavatkozott, azonban csak akkor, amikor már százhusz nemszláv felirású cégtáblát a rombolóknak sikerült megsemmisíteni. A rendőrség ekkor a garázdálkodók közül többet letartóztatott, azonban igazoltatásuk után valamennyit újból szabadlábra helyezte.

A novisadi rendőrség a nyomozást az éjszakai órákban folytatja és azt már megállapították, hogy a garázdálkodást semmiféle szervezet nem rendezte, hanem felelőtlen elemek követték el.

Németország gyászol . . .

Tüntető népgyűlések mindenfelé — Olaszország is tiltakozik a megszállás ellen — A franciák folytatják előnyomulásukat

Vasárnap egész Németország hivatalos gyásznapot tartott a Ruhr-vidék megszállása miatt. A birodalom minden városában gyásztüntetéseket voltak, Berlinben pedig számos tiltakozó népgyűlést tartottak, amelyek azonban nem multak el minden incidens nélkül. A tüntetések során összeütközés történt a kommunisták és a nagynémet párthoz tartozó diákság között, aminek során mindkét részlől több sebesülés történt. A tüntető tömeg a gyűlések után kétszer megakart támadni a francia követség palotáját és a jóvátételi bizottságnak a Saxonia szalóban levő lakását. A támadást a berlini rendőrség mindkét esetben visszaverte. Cuno birodalmi kancellár beszédet tartott, amelyben nyugalomra inti a tüntetőket és a mai nehéz helyzetben egységre és összetartásra hívja fel a német népet.

Nyugatnémetországban az ipari szervezetek határozata értelmében hétfőn délelőtt 11 órakor a tiltakozás jelül fél órára minden gyárban, ipartelegen és hivatalban beszüntették a munkát és az üzleteket bezárták.

Anglia munkásszervezetei is bejelentették tiltakozásukat a megszállás miatt. Kaledin; a szovjetkormány elnökhelyettese az orosz tanácsközlárság nevében kiáltványt bocsátott ki a világ valamennyi nemzetéhez, amelyben tiltakozik Essen megszállása ellen.

A washingtoni kormány intézkedései folytán az amerikai csapatok január 21. elhagyják Koblenzt és 31-kén eltávoznak Európából.

A külföldi államok tiltakozása mellett állandó tárgyalások folynak Páris és Róma között. Franciaország azt kívánja, hogy az olaszok intenzívebben vegyenek részt a megszállásban. Poincaré ezért azt javasolta, hogy állítsanak fel közös ellenőrző bizottságot a megszállott területeken, amelyben Franciaország, Olaszország és Belgium képviselői vesznek részt.

A megszállott területek üzemeinek fenntartása ügyében a német nagyipar vezetői és a francia szakértők között folyó tárgyalások eddigi eredményével általában meg vannak elégedve. Costa vezérigazgató a napokban Essenbe ér-

kezik, hogy a bányák igazgatói és a nagyiparosok tárgyalásain részt vegyen.

A francia közmunkügyi miniszteriumban kijelentették, hogy a német szén-szállítások csütörtök estig rendben folytak. Ha Németország a szállításokat beszüntetné, úgy Franciaországnak két hathatós eszköze volna a retorzióra: a szövetségesek beszüntetnék a megszállott területek ipari üzemeinek működését vagy megszállnák a Bochumon tul eső területeket, további 15 kilométer szélességben, hogy az ottani bányamedencék szén- és koksstermelését a saját számukra biztosítsák.

Az Echo de Paris jelentése szerint a német kormány nemcsak a jóvátételi fizetéseket szüntette meg, hanem megszakította a Franciaországgal folyó tárgyalásokat a magánosok háborúelőtti tartozásainak kölcsönös kiegyenlítéséről és az Elzász-Lotharingiára vonatkozó vámegegyezményről.

Mint Essenből jelentik, hétfőn délután Buer városát Essentől északra négy francia lovasszázad megszállta, Werdéből nagy csapatösszegek, lovasság, tüzérség és gépfegyveres csapatok vonultak Essentől északnyugatra Kattingen irányába ahol a város határában táborot ütöttek.

Franciaország megszigorítja intézkedéseit

Francia diplomáciai körökben újból megállapítják Németország szándékos mulasztását, mert beszüntette a jóvátételi számlára történő szállításokat. A franciák szerint a német iparosok kijelentették, hogy Franciaország, mint bármely más üzletfél, tisztán üzleti alapon kaphat szénét, míg a franciák csupán a rezsi-öltségeket hajlandók fizetni. Az ellentétek szakításra vezettek a franciák és a német bányatulajdonosok között.

Esseni jelentés szerint a bányatulajdonosokhoz a német birodalmi szénbizottságtól rendelet érkezett, melyben a francia mérnöki bizottság és a bányatulajdonosok közt folyt tárgyalások ellenére a francia és belga betörés következtében megtiltja Franciaországba és Belgiumba való szén- és szén-átvitelt készpénzfizetés nélkül.

A németek magatartásával indokolják a franciák Berlmüt készülő meg-

szállását. Az új megszállási zónához tartozik Recklinghaus, Harné, Bochum és Hatzingen, míg Dortmund, Witten és Barmen megszállásáról egyelőre nincs szó. A megszállásra kerülő területek a legdusabb német szénvidékeket foglalják magukban. Szerdától kezdve a Rajna balpartján az új megszállási területen negyven százalékos szénadóval terhelik meg a termelést, aminek jövedelméből a katonai megszállás költségeit fedezik. Ha a birodalmi kormány nem folyósítja a szénbányászok fizetését, a szövetségesek lefoglalják a megszállott területeken levő bankok pénzkészletét.

A francia-olasz tárgyalások során Poincaré arra törekszik, hogy rábírja Olaszországot a katonai megszállásban való részvételre, sőt Angliát is meg akarja nyerni, hogy küldjön csapatokat a Ruhr-vidékre.

Mint Koblenzből jelentik, a Rajna vidékről eltávozó 1200 amerikai katonát 4000 francia katona fogja felváltani.

Betöltik a megüresedő városi tanácsosi állást

Jakovljevics pénzügyigazgatósági főtitkviselő lesz a subotici új pénzügyi tanácsos

Lepedát Illés pénzügyi tanácsos távozása időszertüvé vált, miután a városi takarékpénztár most már rövidesen megkezdte működését. Lepadát tanácsos felmentése eddig is csak azért nem történhetett meg, mert nem találtak megfelelő szakembert az állás betöltésére.

Mint megirtuk, legutóbb az a terv merült fel, hogy Nedeljkovics városi adófőnököt nevezzék ki pénzügyi tanácsossá, közben azonban megfontolásra késztette az illetékes tényezőket az a körülmény, hogy ez a megoldás nagyobb személyi változásokat vonna maga után a városi közigazgatásban.

Ezért valószínűvé vált, hogy a pénzügyi tanácsos állását a városi közigazgatásban új emberrel töltik be. A terv szerint Jakovljevics subotici pénzügyigazgatósági főtitkviselőt hívnák meg erre az állásra. Jakovljevics kinevezése ügyében hétfőn délután folytatott Pletikoszits András dr. főispán-polgármester tárgyalásokat a pártokkal és bár végleges eredményre nem vezettek még a tanácskozások, azért Pletikoszits főispán keddi beogradi tartózkodása alkalmával már előterjesztést fog valószínűleg tenni az új pénzügyi tanácsos személyére vonatkozólag.

Detektivek szétkergették a kommunista munkáspárt országos konferenciáját

Beogradból jelentik: A munkáspárt néven újra szervezkedő régi kommunistapárt további működése elé a belügyminiszter rendőri uton nem várt akadályokat gördített, amelyek előreláthatólag a párt egész működését lehetetlenné fogják tenni.

Az új munkáspárt mult szombat és vasárnapra összehívott konferenciáját a belügyminiszter betiltotta. A párt vezetői a betiltást törvénytelennek tekintették és a Radnik című lap szerkesztőségében mégis megkezdették a konferenciát, körülbelül hetvenötön.

A beogradi rendőrség azonban tudomást szerzett az értekezletről, detektívjei megjelentek a szerkesztőségben, feloszlatták a gyűlést és legitimáltatták a jelenlevőket. Sok résztvevőnek elvették az igazolványait és valamennyit jegyzékbe foglalták. Azután a szerkesztőség helyiségeiben házkutatást tartottak és többek között az új párt alapszabá-

lyait és jegyzőkönyveit is elkobozták. A gyűlés résztvevői ellen az állam védelméről szóló törvény 1., 2. és 3. szakaszai alapján a rendőrség eljárást indított.

Politikai körökben azt hiszik, hogy a rendőrség erélyes fellépése csirájában végleg elfojtotta a munkáspárt mozgalmát és ezek után a választásokon a kommunisták nem fognak önálló listákkal résztvehetni. Ez a körülmény elsősorban a köztársasági és az Avramovics-féle földmivesszert választási esélyeit növeli.

A vajdasági katolikus egyház sérelmei

A zagrebi püspöki konferencia visszaköveteli az egyházi iskolák elkobzott vagyonát

Zagrebból jelentik: A jugoszláviai római katolikus egyház püspöki konferenciájáról a zagrebi érsekség hivatalos kommuniké adott ki. A kommuniké szerint a konferencián Bauer Antal érsek elnökölt és azon az ország összes püspökei résztvettek. A konferencia előadója Rafics Balázs suboticaei plébános, volt képviselő volt.

Az első két ülésen az egyház viszonyairól tanácskoztak, az egyes püspökök referátumát alapján. Az érsek beszámolt azokról a panaszokról, amelyek az egyházakat ért sérelmekről, különösen a Vajdaságban előfordult esetekről, a kormánynál betérjesztett.

A harmadik ülésen Jovanovics Ljuba vallásügyi miniszter és Lanovics osztályfőnök is résztvettek. Ezen az ülésen főleg az egyház közoktatási és jótékony intézményeiről tárgyaltak. Többek között szóba került a vajdasági egyházi iskolák elkobzott vagyonának kérdése is. Végül erős bírálatban részesítették az 1923—24. évi valóságügyi költségvetést.

Kibővítik a novisadi kórházat

A novisadi kórház majdnem teljesen új s máris kicsinynek bizonyult. A novisadi egészségügyi főnökség mindent elkövet arra, hogy Novisadon minél több egészségügyi intézmény nyerjen elhelyezést, úgy, hogy a kórház már most nem képes befogadni a betegeket.

A német jóvátétel terhére az egészségügyi kormányzat nagyobb mennyiségű faházat vásárolt s ezekből a faházakból kap a novisadi kórház is egy emeletes épületet és három barakkot.

A faházak nagy része — 4 vagonban — már megérkezett, a hiányzó részek a napokban itt lesznek, úgy, hogy azok felállítását német szakemberek rövidesen megkezdik.

A felállítandó faházakban nyer elhelyezést a Novisadon létesítendő fertőtlenítő iskola, ahol a községek részére képzik ki a fertőtlenítéshez a személyzetet, a járványos betegségek leküzdésére a gondozó nővéreket.

Az egyik barakkban a Pasteur-intézet beteget nyerne elhelyezést. A mostani intézet a betegek nagy száma folytán kicsiny, úgy hogy a legtöbb beteg csak bejár az intézetbe. A jövőben a vidéki betegeket mind kórházban helyezhetik majd el.

A trachomás és szembetegnek részére külön osztályt rendeznek be az egyik faházban, mi a trachomás betegeknek a többi betegtől való elkülönítését teszi lehetővé.

A csuzai kálvinisták

Baranyai magyarok közt

Régi ismerősöm, ez a kálvinista falu, amely a bellyei uradalom tükörsima földjeit bezáró dombokon fekszik, ott, ahol a legszebb, legragyogóbb a márciusi ég Baranya fölött és ahol őszi estéken a legigézőbben zeng föl a nóta bus magyarok boros asztala mellől. Régi ismerősöm — ez a szerencsés, gazdag község, régi ismerőseim a csuzai magyarok, akiknek vendégszerető portáin sokszor szívesen megfordultam. Láttam már őket — a téli hónapok alatt, amikor kint a határban hó alatt szunnyad a vetés és bent a meleg szobában politikáról diskurált szomszédokkal a csuzai gazda; köztük éltem, — láttam őket — amikor forró nyárban arattak kint a mezőn és velük voltam akkor is, amikor a szeptemberi délutánokat a lankáson, a szőlők között töltötték dologban és vidám nótával mentek alkonyatban be a faluba — hazafelé. Ismerem őket bor mellett, rájuk lestem, vigyáztam őket komoly veszedelmek előtt, nehéz megpróbáltatások idejében, a háboru napjaiban, amikor frontokon harcolt a falu fele és az asszonyok otthon, meg az öregek, csak dolgoztak sirva, gyászolva és reménykedve, hogy talán hamarosan minden szomorúság megszűnik és visszajönnek végre a katonák. Láttam őket vasárnaponként a templomokban és beszéltem velük akkor, amikor a történelem fordulata elvágta őket a szomszédos faluktól. Bubán, bajban, hitben, megalázásban, örömben velük voltam sokszor — és így bátran leírhatom róluk: a baranyai földön nem kell szegyenkezni miattuk...

Csuzai tipikusan magyar falu. A dombokon épült házak között az a hangulat borul el, amely mindenkor elfog, ha magyar községet járssz, a hol — kevés a szegény porta és a zsalugateres ablakokba virágot látsz mindenhol. A falu közepén — magas hegyháton fekszik a templom — és körötte zeg-zugosan bujnak meg a cseréptetős házak. Itt nincs meg, itt nem találsz azt az unalmas, mérnöki pontosságot, ami sok bácskai községet annyira kellemetlenné tesz az idegen számára. Itt nincs nyilegyenes utca, itt érdekes ház-sorok között magas lépcsők, hirtelen sarkok vannak rendetlenül. Itt több a szín és több a vonal, mint az alföldi falukban.

Sok az önjelölt

Elveszték a pártok a jelöltek tengerében

Még csak két hónap múlva lesznek a választások, az ország legnagyobb részében még a jelöléseket sem ejtették meg, a közvéleményben azonban már erősen foglalkoznak a választások várható eredményének kérdésével.

Munkatársunknak alkalma volt egy ellenzéki párt vezérével beszélgetést folytatni, aki a következő választási prognózist állította fel:

— A radikálisok 60—80 mandátumot fognak kapni, a demokraták 30—40-et, a klerikálisok 25-öt, a földmives (Avramovics-csoport) 10, Lázics-csoport 3, köztársasági 15, szociáldemokraták 3, nemzeti kisebbségek 8—10, muzulmán Spahopárt 12, Maglajlics 3, Radics-párt 45, Zajednica 0, Frank-párt 3—4. A megmaradó 70—80 mandátum a rengeteg pártonkivüli, disszidens és főleg önjelölt közt fog megoszlan.

Ezt informátorunk azzal magyarázza, hogy még soha választásnál sem küzdött annyi lista egymással, mint amennyi ezen a választáson fog. Ő, aki állandóan utazik az országban, azt tapasztalta mindenütt, hogy még a legfegyelmesebb pártokban is egyéni érdekek szakadásra vezetnek, ami az erők végtelen szétforgácsolására fog vezetni. Nagyon

tesz az idegen számára. Itt nincs nyilegyenes utca, itt érdekes ház-sorok között magas lépcsők, hirtelen sarkok vannak rendetlenül. Itt több a szín és több a vonal, mint az alföldi falukban.

A község mögött — északra — amerre a dombok sorakoznak, szőlők között a pincék vannak. Oda járnak télen borozni a csuzai gazdák, aki nagyon megbecsülik Bachus isten ajándékát. A bortermelés különben egyik főfoglalkozása a csuzai kálvinistáknak. Ritka szép buzájuk mellett erről lettek híresek Baranyában. A vendégjáró előtt is rendszerint a borokra hivatkoznak legtöbbször. Arra a legbüszkébbek, hogy kitűnő bor terem a csuzai szőlőkben és ha csak alkalom, vagy mód van, a vendék nem igen tudja elkerülni a »beigazolást«.

A csuzaiak örök életükben ellenzéki, kuruckodó nép voltak, 48-asok. Kossuth és Petőfi kultusza talán sehol se vert oly mély gyökeret, mint náluk, akik a zsinóros magyar viselettel nemes magyar hagyományokat is magukkal hozták az elvesző régi időkől. Minden házban Kossuth és a magyar költő jólistmert képe az, ami elmaradhatatlan. Becsületben építettek is egy szobrot a 48-as magyar szabadsághozalom vezérének. Ott áll a falu szívében — a nagykosma mellett. Erre a szoborra is nagyon büszkék és ha rátérül a szó sohasem mulasztják el hozzátenni:

— Kossuth Ferenc is itt volt, mikor lelepleztünk...

A Csányiak, az Egyedek, a Kissek és még néhány familia: ezek a falu leggazdagabb családjai, módos, patricius gazdák, akik több ízben voltak már a falu élén. Az ő szavuk itt a legsúlyosabb: rangosak, tekintélyesek, akik sokat buzgokodtak Csuzai érdekében. Bent vannak a községi tanácsban és a parochián is hivatalból sokszor megfordulnak. Papjukkal, a csöndes, szépbeszédű Kontra tiszteletes urral, (akit múlt év tavaszán kiutasítottak), a tanítóval és jegyzővel ők képviselték a falut legtöbbször, ha deputációzni kellett valamiért.

sok kerületben ez az állapot azt fogja eredményezni, hogy egyetlen párt sem fogja elérni a választási hányadost és így a mandátumok elosztásánál — a választási törvény szerint — az összes listákat figyelembe kell majd venni. Ez pedig az önjelölteknek nagyon kedvez.

A »vad« képviselők nagy száma lehetetlenné fog tenni minden normális parlamenti munkát és számítani lehet rá, hogy a parlamentet rövidesen ismét fel kell oszlatni.

Együtt harcolnak

Memelnél a németek és franciák a litvánok ellen

Mint Párisból jelentik, Memel vidékén a németek és franciák együtt harcolnak a litvánok ellen. A litván felkelő csapatok állandóan támadnak. Az összeütközéseknek eddig nyolc halottja van.

Kownói jelentések szerint harmincezer lönyei rendszerű litván sorkatonaság rohamcsapatokkal és páncélaulokkal ellátva Memel felé indult. Kownóban gyűjtés indult meg a Memelért való küzdelem céljaira, amely az első napon kétszáz millió német márkát eredményezett.

HIREK

— A muzulmán főispánok. Beogradból jelentik: A muzulmánokkal kötött megállapodás alapján a kormány kinevezte a két muzulmán főispánt. A tuzlai kerület főispánja Deterdarevics Ahmet-bég dr., eddigi tuzlai járási főnök, a travnikai kerület főispánja pedig Kapetanovics Haib-bég eddigi mostani városi tanácsos lett. A kinevezésekről szóló ukázt a király már aláírta.

— A belügyminiszter fölmentette egy község előljáróságát. Becskerekről jelentik: A belügyminiszter rendeletet intézett Béga Szt.-György község előljáróságához, amelyben az egész előljáróságot és a községi képviselőtestület tagjait fölmenti tiszttségüktől.

— Birói áthelyezések. Az igazságügyi miniszter Boski Iván dr. törvényszéki bírót, a VII-ik rangosztályba történt előléptetés mellett Becskerekről a suboticaei törvényszékhez helyezte át. Sijanovics Miodrag törvényszéki bírót Krusevácról a becskeréki törvényszékhez helyezték át.

— Ismét közlekedik a pesti személyvonat. Megirtuk már, hogy január 15-től kezdve újból megindul a Budapest—Subotica között közlekedő személyvonat, amely eddig szénhiány következtében be volt szüntetve. Az új személyvonat hétfőn este 20 óra 59 perckor meg is érkezett már Subotica-ra és kedden reggel 6 órakor indul el innen újból a reggeli pesti személyvonat.

— Az athéni követ utazása. Beogradból jelentik, hogy Balugdzsics athéni jugoszláv követ hétfőn visszautazott Beogradból Athénbe, ahol tovább fogja folytatni a görög kormánnyal a tárgyalásokat a szalonikii szabad zóna ügyében.

— A Magyar Párt vezérő-bizottságának ülése. A Magyar Párt vezetősége ré zéről közlik, hogy a párt vezérő-bizottsága január hó 21-én, vasárnap délután ülést tart. Ezt megelőzően a párt elnöki tanácsa fog ülésezni. A vezetőség az elnöki tanács és vezérő-bizottság tagjait ezuton is kéri, hogy az ülésen jelenjenek meg.

— Jelölések az apatini kerületben. Apatinból jelentik: A radikálist párt az apatini kerületben Jovanovics Zsivko zemuni kereskedőt jelölte képviselőül. A jelölt programbeszédét a legközelebbi napokban már megtartja és Lalosevics János országgyűlési képviselő is résztvesz a népgyűlésen. A német párt jelöltje az apatini kerületben Jeisel volt apatini szolgabíró, a demokratáké Marinkovics Pájó, a szociáldemokratáké pedig Brkity Vojin.

— Károlyi Mihály Novisadon. Novisadról jelentik: Károlyi Mihály hétfőn Novisadra érkezett és dr. Hadzsi Kovszával folytatott tárgyalásokat. Novisadról Zagrebba folytatta útját Károlyi Mihály, aki onnan tovább utazik Mariborba.

— Rokkantak kongresszusa Brodban. A rokkantak országos szervezete vasárnap Brodban kongresszust tartott, amelyen az ország egész területéről képviseltették magukat a rokkant szervezetek. A kongresszus napirendjének legfőbb pontja a rokkantak politikai állásfoglalása a választásokon volt. Nagy elkeseredéssel tárgyalták, hogy a parlament időelőtti feloszlata meg-husította a rokkanttörvény megszüntetését, amely legalább némileg enyhítette volna a rokkantak szomorú anyagi helyzetét. Felmerült olyan indítvány is, hogy a rokkantak önállóan lépjenek fel a választásokon. Döntést azonban ebben a kérdésben a nézetek sokfélesége miatt nem lehetett hozni.

Mit szól hozzá?

— Az ember a teremtés koronája. De jó, hogy ezt a koronát egyetlen tőzsde sem jegyzi. Hamar kiderülne, hogy a teremtés koronájánál egy oszt-rák korona is többet ér.

— Külföldi kölcsönt akar felvenni Novisad. Novisadról jelentik: A város kövezésének, a gázvár reorganizálásának és a tisztviselőtelep fölépítésének keresztülvételére a tanács külföldi kölcsönt akar igénybe venni. Ez irányban Frank Ivo dr. beogradai ügyvédnek a kölcsön létrehozására a napokban megbízást is adott azzal, hogy azt minél gyorsabban biztosítsa a városnak.

— Két és fél millió dinár a becskerek-i földigénylőknek. Becskerekről jelentik: Az agrárminisztérium két és fél millió dinár hitelt szavazott meg a becskerek-i földigénylők részére. Az összegből gépeket, mezőgazdasági eszközöket fognak beszerezni és lakóházakat építeni.

— A becskerek-i demokratapárt gyűlése. Becskerekről jelentik: A demokratapárt helyi szervezete gyűlést tartott, amelyen a pártnak a választáson történő akciójának megszervezését tárgyalták. A jelöléseket még nem ejtették meg, de bizonyosra veszik, hogy a becskerek-i kerület demokratapárti listavezetője Jaksics Zsarkó lesz.

— A sentai kávéházi botrány fejleményei. A Bácsmegyei Napió megírta, hogy a sentai Eugen szálloda kávéházában pár nappal ezelőtt éjjel nacionalista ifjak inzultáltak és letartóztattak két sentai polgárt, névszerint Weber Károly dr.-t és Benedek Andor kereskedőt. A rendőrség — mint Sentáról jelentik — vasárnap hajnalban szabadon bocsátotta Weber Károlyt, míg Benedek Andort Beslic rendőrkapitány beszállította a suboticei ügyészséghez.

— Az adai rendőrök munkában. Sentáról jelentik: Két adai rendőr, Djakov Gyuró és Markovics Antal vasárnap éjjel tettleg bántalmazták Adám János adai vendéglőst. A vendéglős a két rendőrt feljelentette a suboticei ügyészségnél.

— Vasúti szerencsétlenség Tölgyesen. Sentáról jelentik, hogy Vukovics Jenőné 38 éves asszony vasárnap délután két kis gyermekével Suboticáról Tölgyes-Gabricevora utazott. A vonat csak rövid ideig állt a kis állomáson és a szegény asszony már a mozgó vonatról ugrott le gyermekeivel együtt. A kis gyerekeknek csodálatosképpen nem történt semmi bajuk, a leugró asszony azonban olyan szerencsétlenül esett le, hogy lábait a vonat kerekei teljesen szétromcsolták. Még ugyanazzal a vonattal Sentára szállították a súlyosan sérült asszonyt és a sentai kórházban amputálni kellett mind a két lábát.

— Hangverseny Topolán. Jól sikerült hangverseny volt az elmúlt szombaton Topolán. A szereplők közül kiváltak Tesics Lilike bájos táncával, Grgurov Milánka ügyes szavalatával, Ehrlich Henrik szép hegedűjátékával, Jung János aktuális strófáival. A hangversenyen részt vett a sziváci uri zenekar. A zenei betanítás Schmidt József érdeme.

— A szlovák párt még nem döntött állásfoglalásáról. Novisadról jelentik: A jugoszláviai szlovák párt megkezdte a tárgyalásokat a novisadi demokratapárttal a választásokon való együttműködés ügyében. A szlovákok petrováci népgyűlésén ugyanis meglepetésszerűen részt vett Miletics Szilvákó közegészségügyi miniszter is anélkül, hogy a szlovák párt erről előzőleg tudott volna és ez indította a szlovák pártot arra, hogy a demokraták felé is orientációt keressen, annál is inkább, mert a radikális párttal még nem történt végleges megegyezés. Arra nézve azonban, hogy a szlovákok melyik párttal működjenek együtt, csak a párt február 2-án megtartandó országos kongresszusa fog dönteni.

— Egyiptomi diplomaták egymás közt. Laussenból jelentik: A konferencia egyik ülése után a Pallas szálló hallijában két egyiptomi delegátus között szóváltás támadt. Az egyik delegátus, Abdul Hamid, aki egyúttal az egyiptomi nemzeti bizottság elnöke, történt, a közönség azonban a készülék támadást megakadályozta. Abdul Hamidot emiatt a rendőrség kiutasította és a határra toloncolta.

— A spliti Or-Ju-Na együttműködik a harcok egyesületével. Beogradból jelentik: A spliti Or-Ju-Na megegyezett a harcok egyesületével arra vonatkozólag, hogy a választásokon egyöntetűen fognak eljárni. Az Or-Ju-Na táviratot intézett Beogradba a kormányhoz, amelyben tiltakozik a hazafias érdemeket szerzett tisztviselők elbocsátása ellen.

— Eljegyzés. Szemeró Bözsi (Džomboli) és Szeles Lajos (Sombor) jegyesek.

— Kabaréest Apatinban. Apatini jelentés szerint az Apatini Sport Klub vasárnap este jól sikerült kabaré-előadást rendezett, amelyen Szabácsi Lonci, Fiten Ferenc, Kromer Ferenc, Pless Imre arattak sikert, míg Meiser Andor ügyesen konferált.

— Angol repülők bombázták Mossoul falut. Angorából jelentik: az angolai kormány hivatalos jelentést közöl, amely szerint Mossoul lázadó néptörzseinek faluira angol repülők bombákat dobtak. A lázadók állítólag két repülőgépet szétromboltak.

— Abdulla emirt Palesztina királyává választották. Londonból jelentik: Abdulla emirt Palesztina királyává választották.

— Eljegyzés. Nemzeti Milticsi Kaich Irén (Sombor) és Komlóvi Szávo sombori nagykereskedő, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Rendőri hírek. A suboticei rendőrség letartóztatta Kisbende András kassai illetőségű egyént és Balog Anna nevű nőt, akik még októberben Csányiné Szűcs Mária kárára 20.000 dinár értékű fehérneműt és ruhát loptak. Az eltalált holmik nagyrészt a falvakon eladták, azonban az megkerült, a tolvajokat pedig átadták az ügyészségnek.

— Lakatos Vilma rosvoltmultu suboticei lány a moziból kijövet Kovács Viktória zsebéből kilopta pénztárcáját, melyben 200 dinár volt. A rendőrség a lányt letartóztatta.

— Rablógyilkosság Jareken. Novisadról jelentik: Szombaton este Jarek községben rablógyilkosság történt. A falu gyógyszerésze Vogelsberg Viktor otthon tartózkodott amikor észrevette, hogy a laboratóriumba valaki járkál. Bement a helyiségbe, ahol egy ismeretlen férfit talált, aki a rányitó gyógyszerész — dulakodás közben — törrel többször megszurta és aztán elmenekült. A súlyosan sérült gyógyszerészt beszállították Novisadra, ahol rögtön megoperálták. A rendőrség hétfőn elfogta a tettest. Kovaravics András temerini parasztleányt, akiből tárták az ügyészségnek.

— Novisad költségvetése. Novisadról jelentik: A város költségvetésének tárgyalása most van folyamatban. A városi tanács a költségvetés ügyével kapcsolatban elhatározta, hogy a vágóhid 200.000 koronás deficitjének megszüntetése céljából felemeli a vágóhídi és kórházi díjakat. A vegyvizsgáló állomást, amely szintén súlyos teherterelt jelent a költségvetésben, az államnak fogják átadni. Ez irányban az egészségügyi főnökséggel már meg is indították a tárgyalásokat. Ugyan csak elhatározta a városi tanács, hogy progresszive az ipardíjakat is felemelik.

— A kereskedelmi és iparkamarai illetékek fölemelése. Becskerekről jelentik: A kereskedelemügyi miniszter rendeletet küldött a becskerek-i kereskedelmi és iparkamarához, amelyben megállapítja a kamarai illetékek új, fölemelt tarifáját. A cégbejegyzés bizonylati illetéke 10 dinár, a be- és kiviteli igazolójege illetéke 20 dinár, a vámbehozatali igazolójege illetéke 25 dinár, a külföldi utazáshoz szükséges igazolójege illetéke 10 dinár, külföldi szakemberök beutazását kérő igazolójege illetéke 15 dinár, cégek iránti tudakozódás illetéke 15 dinár, kamarai közbenjárás illetéke hatóságoknál 25 dinár, kereskedelmi utazók igazolójege illetéke 25 dinár.

Az átlarcosbál után, kedd éjjel korhelyeves a Városi kávéházban.

— A zalaszentgróti választás. Budapestről jelentik: Zalaszentgróton, a vasárnapi választáson Vass József volt minisztert választották meg képviselőnek. Vass Józsefnek ellenjelöltje nem volt.

Bőr- és nemibetegeknek Somborban rendel délelőtt 8—10-ig és délután 2—4 között dr. Koralk lakásán (Weidinger-palota, I. em.). Salvarsan-oltások vér-bajosoknak.

Stílusos beállítású jelmezes és estélyi felvételek Roményi M. fotóművész fényképszalonjában, Rudičeva 4.

A suboticei zsidó Patrónázs-Egyesület január 28-iki gyermek kalikó báljára a kalikóanyag Sár Sandorné üzletében kapható.

— J. M. Ovadia ügyvéd Beograd Čika Ljubina 11. II. em. Intervenál minden ügyben a hatóságoknál különösen katonai, adó, vám- és pénzügyekben. Levelez magyarul, szerbül, szerbül. Telefon 1548.

(*) Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nemi betegek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrillmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroška-féle ház.

Dr. Ognjanov Szevozár ügyvédi irodáját Cara Dušana-utlica broj 6 alatt (Vas Ádámmal szemben) nyitotta meg.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, január 15. Irányzat szilárd. Buza 435—442.50, száritott tengeri 307.50, új tengeri 225, liszt, nullás 637.50—643.50, árpa 312.50, zab 290, korpá 167.50, sárgabab 370.

Beograd, január 15. Zárlat: London 467, Páris 686, Newyork 98, Genf 1900, Milánó 495.50, Prága 292.50, berlin 0.9325, Bécs 144, Bukarest 53.85, Budapest 3.75, Brüsszel 640.

Zagreb, január 15. Zárlat: Dollár 98½—99½, Páris 695—698, Bécs 0.1425—0.1440, Berlin 0.99, Budapest 3.80—3.87½, Prága 2.89—2.99, Lira 496½—489.

Zürich, január 15. Zárlat: Berlin 0.0475 (0.05125), Holland 210.50 (209.75), Newyork 5.31 (528.50), London 24.82 (24.73), Páris 36.90 (37.10), Milánó 26.30 (26.35), Prága 15.20 (15.20), Budapest 0.205 (0.205), Beograd 5.30 5.40), Bukarest 3.— (3.—), Varsó 0.026.25 (0.26.25), Bécs 000.75 000.76.

Budapest, január 15. Zárlat: Font 12.300—12.600, Páris 182—192, Márka 42—32, Lei 14.50—15.50.

MINDENKI nagy megerősítés nélkül heti 100 dináros előleges törlesztésre szép, elegáns és olcsó RUHÁT KAPHAT csak forduljon bizalommal NÁVAY ISTVÁN uri szabó üzletébe, hol nagy választék van tavaszi és nyári szövetekből. Subotica, Somborszki put (Nagytemplom möött) Dr. Kiss ügyvéd házában.

Dr. Mezey István orvosi rendelőjét megnyitotta. Belgyógyászati rendelés. Férfi és női nemi betegségek modern gyógykezelése. Rendel: d. e. 8—11. és d. u. 3—5-ig. Subotica, Cara Dušana-ut. 6. (Vass Ádámmal szemben.) Telefon: 695.

RAPID

a legkövetesebb és legbiztosabb

Gillette-élesítő

Olajkővön élesít! Könnyű, kellemes kezelés! Az egyetlen készlet, mely valóban komoly munkát nyújt! Nagy megtakarítás pengékben! G. ári terakat a Vajdaságban kizárólag

Tenner optikusnál

Subotica, Kralja Aleksandra ulica 11. 5928

A leghasznosabb és legalkalmasabb ajándék

az amerikai Singer-varrógép

családok részére, valamint ipari és gyári célokra Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)

Raktáron van

Singer

varrótű

Singer

olaj

Singer

Singer

selyem és mindenféle

Singer

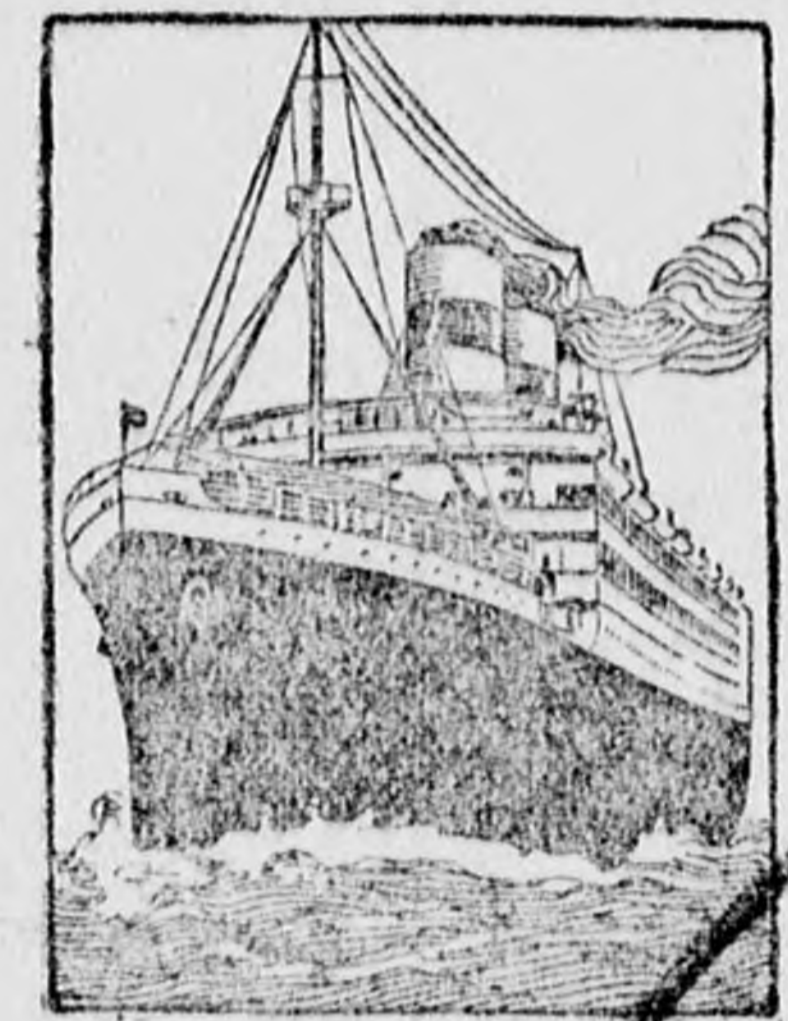
pótalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York Subotica, Strosmajerova ulica 7.

Képviseltek: Sombor, Apatin, Odasaci, Bezdán, Topola, Starakanizza Szentó, Ada. Központi képviselő az S. H. S. királyság részére: Zagreb Maruličeva ul. 5. Képviselő minden nagyobb városban. 8791

BERSON
GUMMICAROK és GUMMITALP
 olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban
 év nedvesség és hideg ellen!

Király Holland Lloyd
 rendes gyors- és póstahajók
 Amsterdamból és Cherbourgól
DÉLAMERIKÁBA
 Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos Airesba — Mindennemű felvilágosítást nyújt.
 Király Holland Lloyd Jugoszlaviai vezérképvisellete
 Jugoslavenska Banka d. d. Zagreb B Cesta 33.
 Telefon 24-65. — Irodai cím: „Realloy” Zagreb.

Vadászok!
 Vadászfegyver és vadászlőszer
 szükségletüket legolcsóbban
BATA V. FIA
 Subotica, Aleksandrova u. 7.
 vadászfegyver és vadászlőszer
 nagykereskedésében szerezhetik be.
JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR
 gyártmányainak eladása jótállás mellett.
 Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer
 fegyverekben.
ANGOL ÉS NEMET PATRONOK.
 Tessék próbavásárlást tenni.
 Eladás nagyban és kicsinyben.
 Állatokat preparálunk.
 Árjegyzék ingyen.
S. H. S. KIR. LŐPORELADÁS
 7904

VALÓDI CLUB PAPIR
 VALÓDI
 Gyári terméke és 15elár ója
BEDŐ TRAFIKSLOT CA
 Legolcsóbb árak. Szállítás vidékre is utánvéttel
 illetőleg a pénz előzetes beküldése ellenében.

Köristarönk *Telefon szám 19.*
 Egy hajórakomány köristarönk érkezett, amely
 vagontelekben olcsó árban azonnal szállítható.
 Megtekinthető Verbaszon fakereskedésben. —
FÜRST LEO fakereskedő
 Novi-Vrbas.

Gazdák figyelmébe!
 Buzaocsu, konkoly, árpa és tengeridara,
 ugyszintén korpa állandóan a legolcsóbb
 napi árban kapható.
Berger Jakab villanymalma
 Telefon 328.

PATERNÓ
VÉRNARANCS
CITROM 302
FÜGGE
SZENTJÁNOSKENYÉR
SZILVA
DIO stb.
BRAČABERGERiDRUG
 Ustavska u. 3. NOVISAD Telefon 157.

Börkabát
 elsőrendű fekete vagy sárga sevrőbörből
 mérték után is legelőnyösebben és leg-
 olcsóbban beszerezhetők
SIMA LEOVIĆ BEOGRAD
 kész ruha raktár Kralj Aleksandra ul. 2.
 Vidéki megrendelések postán eszközöltetnek.

Eladó ház és föld
 Családi okok miatt eladó egy két
 szobából, konyhából kamrából, is-
 tallóból, felszerből, pinczéből és
 szatócsüzlet helyiségből álló ház,
 téglázott udvarral 600 négyszögöl
 kerttel, esetleg szatócsüzlet beren-
 dezéssel és árúval, 5 hold földdel,
 mely elsőrendű szántóföld, fél hold
 jó termő lugasos hazai szőlő, gaz-
 dasági berendezések. Az épület
 gazdasághoz is alkalmas. Komoly
 érdeklődők forduljanak özv. Kra-
 mer Izidornéhoz Osijek I., Kapu-
 cinska ulica 10. szám. 157

Perfekt szívógázmotorgépészt
 keresek mielőbbi belépésre
 basahidi hengermalmomba. Csak olyanok
 pályázzanak, kik szívógázmotornál huza
 mosabb ideig voltak alkalmazva és a szí-
 vógázmotor kezelését tökéletesen értik.
 Ajálatok: Berger Márton malomtulajdonos,
 Vel. Kikinda intézendők. 225

Családi okok miatt eladó
 egy a vasútállomás és posta közelében, az or-
 szagut mentén a piac mellett, a főtéren fekvő 2
 jóforgalmu tüzelőhelyiséggel bíró, masszív anyagból,
modernül épített ház,
 mely áll: 4 utcai-, 1 udvari-, 1 előszoba, hosszú
 csukott folyosó, virágos kert, 2 konyha, éléskamra,
 2 pince, 2 raktár, kipadlózott magtárnak is meg-
 felelő padlásból, 1 göréből (mely utóbbinak al-
 jában kitéglázott baromfi- és sertésolak vannak),
 mosókonyha, istálló, pajta, szénpadlások, 1 nagy
 deszkarakatár terasz udvarral. Rőfös-, fűszer-, vas-
 áru-, deszka- és gabonakereskedés régi, jól beve-
 zetett üzlethelyiséggel. Komoly vevők forduljanak:
Özv. Kramer Izidornéhoz
 Osijek I. Kapucinska ul. 10. 156

Meglepő olcsó!
 beszerzési hely mindennemű
GYAPJUSZÖVEVEKBEK
 egyedül
STRASSER-nál
 Subotica, Vilsonova ulica 46.
 A volt tanítóképezde átellenében, a cukrázda mellett.

„MECHANIK”
 elektrotechnikai cikkek nagykereskedése
 Tulajdonos:
MEIDER REZSŐ
 Vilsonova ulica 16. Fűzékes ház.
 Ajánlja az összes elektrotechnikai cik-
 kekben gazdagon felszerelt raktárát.
 Elsőrendű anyag. Legolcsóbb napi árak.
 Árjárnattal készséggel szolgál.

Fogtechnikussegéd
 ki első budapesti cégeknél hosszú ideig tevékeny-
 kedett és operatív is dolgozik állományvitványokkal
 állást keres.
 Cím megadható „SCHMOLKA” hirdető Irodában
 Novi Sad, Futoški put 2. 301

Katonai iroda, amely a polgárokat felvi-
 lágosítja mindennemű katonai ügyekről, kinek mennyit kell szolgálnia és ki-
 nek nem kell egyáltalán szolgálnia. **Központ Su-**
boticán, Aleksandrova ulica 9. képviseltek
 Vel. Bečkerek, Aleksandrova ul 27, Somborban Alek-
 sandrova ul. 6. I-ső emelet, Osijeken I Lončarska-ul. 7.

Nizza
szappanok
a legjobbak. 5132

Veszünk 39
 jó állapotban levő
petroleum- és olajos hordókat
 minden mennyiségben
Anglo-Jugoslavensko Petrolejsko A. D. Beograd
 Kralja Petra ulica 62.
 Táviratcim: ANGLOPETROL. — Telefon: 24-51.

Jan. 15-től
Jan. 17-ig
hétfőtől
csütörtökig

KÖRZŐ

Küzdelem a dicsőségért (Picolo Fonti)

dráma 5 felvonás. Főszereplő: Francesca Bertini.

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágosítást. Apróhirdetés egy szó 3 K. vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 K. Apróhirdetéseket felvesz Suboticán a kiadóhivatal Kralja Alexandra-utca, Lelbach-ház és Tomunović hírlapáruda a vasúti park mellett. Vidékre valamennyi felárslítónk. Előzetési díj havonként 30 din., negyedévre 90 din. Kérdezősködésekhez válaszjelleg melléklendő. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

Litka

Jan. 15-től
Jan. 17-ig
hétfőtől
szerdáig

Hindu siremlék

II. rész: Borzalmak Indiában.
Főszereplők: Mya May, O af Fönnis, Conrau Veidt, Erna Morena, Paul Richter, Lya de Putli.

FOGLALKOZÁS

Sucho eine jüdische Erzieherin zu einem 2 jährigen Knaben und einen 4 jährigen Mädchen Maturierte bevozugt Josip Mauer Senta. 193

Könyvelő, aki a német levelezésben is járás, felvétetik Klein Ceza fűszer-nagykereskedőnél, Suboticán. Ugyanott irodai gyakornok is alkalmazást nyer. 189

Gépírókísasszonyt magyar, német gyorsírással, keresünk azonnali belépésre. Rosenfeld testvérek, Subotica. 308

Gyakorlott pucesztéri esetleg női is, keresek azonnali belépésre, ki a bordesztillátó és a palackborok adusztálását ért jelentős a „Tri S. sira“ sávokában. Az állás állandó, megfelelő személynek jó fizetést adok. 252

Bérszántást kétrendszerű gézekével vállalkó, Mamusich János, Pene Sutaeva u. 9. Subotica. 250

Fiatallétszámú felvétetik. Révai kereskedő, Terezijina-utca 1. 262

Vaskereskedősegéd hozzászabott praxisnál szerb nyelvismertté azonnali felvétetik Medjanski i drug vaskereskedésében Subotica. Ugyanott csinosan butorozott szoba készítenek.

Gazdasszonyt, ügyes, megbízható keres helyet. H. szolid nagy kávéház. Cim a kiadóhivatalban. 313

VÉTEL-ELADÁS

Nagy világos szoba részen, mellette levő ebédtáblával, kályhasználattal eladó. Kisebb ajtó, ablak, új eladó. Cim a kiadóban. 261

Azonnal beköltözhető lakóház Mucsi-telepen eladó. Építésre igen alkalmas ház nagy telekkel város közepén eladó. Cim a kiadóban. 293

Eladó három darab cillipezita és két nagyobb lakóház. Bővebb felvilágosítás Paul Pellin és társa motormalon, Sombor, Sivački put 25. 292

Fifi Krem és kölni víz

Készítette: **FINTÉR FERENC SZENT JÓZSEF** gyógytár a nagytemplom mellett. Subotica. 6659

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál: **KRAUSZ VELIKI-BECSKEREK,** a törvényszéki palota mellett. TELEFON SZÁM 329.

HALAKBAN

nagy választék **Ilija Sági-nál** Subotica Huspiac.

Jóforgalmu régi beltéri **mészáros és hentes üzlet** sürgősen eladó. **KÓNYA MÁTYÁS** Staribodej.

Melyik zseblámpa-elem a legjobb?

Zseblámpa-hüvely és öngyújtók nagybani eladása eredeti gyári áron

Főlerakat a Vajdaság részére:
Deutsch Izidor optikusnál Subotica

Kereskedőknek eredeti gyári áron!

Idősebb 8-as fogaskerekű, Shutleworth gyártmánya lokomobill sürgősen eladó. Sziller József, Csurog. 269

Tizenöt év óta fennálló cukrászüzletet családi ügyek miatt azonnal eladnám. Kántor cukrasz., Alsó-Lendva. D. Lendva. 299

Keresek azonnali megvételre 30-40 HP nyolcsalaj, benzín szivógépmotort, vagy félstabil lokomobilt, bármilyen állapotban. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. 258

Négy HP erős benzín-motor eladó. Rudič és társa. Ada. 306

Olajgyártáshoz kétkosaras prés két magpörköltő, rázó szítás örlőhengerral eladó. Ára 2.800 korona. Cim: Radács, Potiski-svetnikola. 342

Eladó szabadkötől Kelebián, a magyar határon. 14 lánc homok. Roko Lončarević. III., Rajičeva-ul. 309

Elsőrendű száraz bükkhasáb

TŰZIFA

aprítva kapható métermázsánként ab telep

170 koronaért

házhöz szállítva métermázsánként:

180 koronaért .a

COMMERCIA D. D.

Antunovićeva ulicai fatelepen
Telefonszám: 4-17.
Pontos mérlegelés és gyors kiszolgálás.

KÜLÖNFÉLE

HULLADÉKERT PÉNYT. Legmagasabb napi árban veszünk vöröset, sárgaréz, ólom, horgonyt, öntött vas-hulladékot Megyanszky és Társas vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumatizát, ischiását gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógy-szertárban, főpostával szemben. 59

Elveszett Döme Csorjy névre szóló megjelölt igazolvány. Megtaláló adja le a kiadóba 270

Elveszett Magosy László névre szóló fegyverengedély. Megtaláló a lap kiadóhivatalába adja le. 217

Akácfa tavaszi kiültetésre kaphatók 10 díjért: özv. Kalmár Imréné, Topola, Géza-szűz. Előjegyzéseket kértik azonnal eszközölni, tekintve a megrendelések nagy számára. 276

Szavatoit csirképeségű kendermagot keres özv. Kalmár Imréné, Topola, Géza-szűz. 275

52 katasztrális föld szállítással együtt, 12 lánc buzavetéssel haszonbérbe kiadó. Postafiók 3, Pačir.

Tűzifa, bükk és gyertyán fasab vagon tételben és helybenaprítva a legolcsóbb áron kapható. — Jovan Šjačić-nál Szegedinski put. Telefon 839. 319

Egyszobás lakás butorral a város belterületén azonnal átadó. Cim a kiadóban. 256

Butorozott szobát, esetleg két szobát, keresek két személynek. Cimeket a kiadóhivatalba.

Butorozott szobát keresek, lehetőleg a beltérhez közel. Rosenfeld Sándor, Jelašićeva ul. 2. Telefon 123 307

„Nea” Crem

a legjobb arcápoló szer

KORONA-GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA, 593

MAGVAK

Mindennemű gazdasági, kerti- és virágmagvak

Arjegyékem megjelent meg és kiváló minőségű bérmen-tesen a kiadóban. Gazdasági és virágmag, viszontarústitókak külön arjegyék!

B. TEPLY

különlépes márkakereskedés
ZAGREB 5. Je a. 6. v. trg. 5.

Elsőrendű jól bevezetett bécsi exportcég átvénné

nagy malom képviselőletét

a bécsi piacon. Szíves ajánlatokat a Poligrafija rt. Zagreb, II. Gunduličeva ul. 20. továbbít R. R. Orjelige alatt.

Műlábak, műkezek,

egyenestartó fűzők és jantó műhelye

Schönbrunn Subotica,

Pašićeva 5. Telefon 275.

Kubikos talicskák

vasalva és vasalás nélkül készít

Első Sombori Kocsigyár

Napi teljesítmény 200 drb.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

ÜZLET berendezéssel ELADÓ.

Sokolka u. 13. Kérdezősködni a tulajdonosnál délelőtt. 148

Hentes és mészáros TANONCOK

vidékről

16 éven felüliek ellátással azonnal felvétetnek Korhucz Gyula hentesárugyára és húsesárúka Suboticán. 246

Virág- és tűzolómagvak

szállítását megkezdtem

Parag Lina

virágkerteszető SZUBOTICA

Pázsit- és növénymag nagyban is kapható. Kérje 1923 évi képes arjegyékem

Fagykenőcs

gyógyást pár nap alatt tökéletes meggyógyít. Kapható:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralja Alexandra u. lica, Hotel Nacionalnál szemben.